

Parlamentul
Republicii Moldova

VO nr. 31
04 iulie 2024

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroului Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de Lege privind capitalul familial.

Anexe:

1. Proiectul Legii
2. Nota informativă

Deputați în Parlament:

Odnoșenco V. B.
Solea Andrei A. Tolcan
Erdar B. B. B.
Bucurta P. P. B.
Belacescu S. S. B.

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	232
"09" 07	2024
Ora	

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE
privind capitalul familial

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul și scopul legii

(1) Prezenta lege stabilește beneficiarii, modul și procedura de acordare a prestației sociale pentru copii denumită *Capital familial*.

(2) Scopul prestației sociale *Capitalul familial* constă în acordarea sprijinului din partea statului la nașterea copiilor, pentru asigurarea bunăstării, astfel încât aceștia să crească în mediul familial natural, într-o atmosferă de fericire, dragoste și înțelegere.

(3) Prestația socială *Capitalul familial* va fi acordată din bugetul de stat, prin intermediul Casei naționale de asigurări sociale și a structurilor teritoriale.

Articolul 2. Sfera de acțiune a prezentei legi

În condițiile prezentei legi, pot beneficia de prestații sociale copiii persoanelor asigurate și neasigurate, cetățeni ai Republicii Moldova care domiciliază permanent pe teritoriul Republicii Moldova.

Articolul 3. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni, semnifică:

Autoritate responsabilă – instituția responsabilă de gestionarea și acordarea capitalului familial;

Beneficiar – copilul născut de cetățenii asigurați și neasigurați ai Republicii Moldova, care își au domiciliul permanent în țară;

Capital familial – prestație socială unică acordată familiei la nașterea primului și următorilor copii vii în scopul îmbunătățirii condițiilor de trai și creșterii natalității;

Certificat de capital familial – act eliberat pe numele copilului nou-născut care certifică dreptul de a beneficia de *capital familial*;

Solicitant – persoana care solicită eliberarea Certificatului de capital familial sau a mijloacelor financiare din contul capitalului familial.

Articolul 4. Dreptul la Capitalul familial

(1) De dreptul la Capitalul familial vor beneficia copii vii născuți de cetățenii Republicii Moldova, pe teritoriul Republicii Moldova, începînd cu 01 ianuarie 2020. .

(2) Familia este în drept să utilizeze mijloacele financiare ale capitalului familial odată cu împlinirea vârstei de 3 ani a copilului.

(3) Pînă la împlinirea vârstei de 3 ani a copilului, mijloacele financiare vor fi depozitate pe un cont special administrat de Casa națională de asigurări sociale. Mijloacele financiare destinate capitalului familial nu vor fi utilizate de autoritatea responsabilă în alte scopuri decît cele prevăzute în prezenta lege.

(4) Cererea privind eliberarea Certificatului de capital familial se depune la autoritatea responsabilă, în a cărei rază teritorială își are domiciliul, în termen de un an de la nașterea copilului.

(5) Mijloacele financiare din capitalul familial sînt utilizate exclusiv pentru:

a) îmbunătățirea condițiilor de trai ale familiei (procurarea locuinței, procurarea materialelor pentru construcția sau reparația locuinței, procurarea utilajului tehnic, etc.);

b) educația copiilor (pregătirea copilului pentru școală la începutul anului școlar, plata contractului de studii în cazul copiilor înmatriculați la studii într-o instituție de învățămînt privată, etc.);

c) întremarea sănătății copilului (procurarea de medicamente, utilaje medicale, acoperirea cheltuielilor de tratament în cazul în care acestea nu sunt cuprinse în programul unic de asistență medicală);

d) reabilitarea copilului.

(6) Capitalul familial urmărește copilul și nu familia în care a fost născut.

(7) Capitalul familial nu substituie alte prestații, înlesniri, alocații, servicii sociale acordate în condițiile legii.

Capitolul II

CUANTUMUL CAPITALULUI FAMILIAL. MODALITATEA DE ACORDARE

Articolul 5. Cuantumul Capitalului Familial

(1) Valoarea nominală a capitalului familial va depinde de numărul copiilor minori proprii sau adoptivi crescuți și educați la acel moment în familia nou-născutului.

(2) Suma capitalului familial la nașterea primului copil este de trei salarii medii lunare pe economie pentru anul precedent, pentru al

doilea copil - cinci salarii medii lunare pe economie pentru anul precedent, iar pentru trei și mai mulți copii - șapte salarii medii lunare pe economie pentru anul precedent.

Articolul 6. Modalitatea de acordare certificatului de Capitalul Familial

(1) Certificatul privind capitalul familial se eliberează de Casa națională de asigurări sociale prin intermediul Caselor teritoriale de asigurări sociale, la cererea unuia dintre părinții copilului născut viu sau părinților adoptivi.

(2) Actele privind eliberarea certificatului de capital familial se depun în decursul unui an de la nașterea copilului.

(3) Casa teritorială de asigurări sociale va elibera certificatul privind Capitalul familial, în termen de 60 de zile lucrătoare de la data depunerii cererii cu anexarea tuturor actelor necesare.

(4) La cererea părintelui privind acordarea Certificatului privind capitalul familial se prezintă următoarele acte:

- a) buletinul de identitate al solicitantului, în original și în copie;
- b) certificatul de naștere a copilului, al copiilor în cazul familiei cu mai mulți copii, în original și în copie;
- c) certificat privind componența familiei;
- d) hotărârea instanței de judecată privind încuviințarea adopției, în original și copie, după caz;
- e) hotărârea instanței de judecată privind divorțul și stabilirea domiciliului copilului, după caz;

(5) confirmare de la locul de trai precum că familia domiciliază permanent pe teritoriul Republicii Moldova;

(6) În cazul părinților separați, certificatul privind capitalul familial este oferit părintelui la care a fost stabilit domiciliul copilului.

(7) După verificarea veridicității actelor prezentate, Casa teritorială de asigurări sociale va transmite Casei Naționale de asigurări sociale datele de identificare a beneficiarului și cuantumul Capitalului Familial.

(8) Casa națională de asigurări sociale va perfecta Certificatul de capital familial, în termen de 10 zile lucrătoare de la recepționarea informației de la Casa teritorială de asigurări sociale.

Articolul 7. Certificatul privind capitalul familial

Casa națională de asigurări socială va elabora modelul Certificatului de capital familial, care va conține următoarele elemente cheie:

- a) date despre instituția emitentă: denumirea și sediul;

- b) seria numerică a Certificatului;
- c) date care definesc beneficiarul: numele, prenumele, date despre naștere, codul personal de identificare;
- d) valoarea capitalului familial;
- e) spațiul destinat înscrierii datei, aplicării ștampilei autorității emitente și semnătura persoanei responsabile.

Articolul 8. Modalitatea de acordare a mijloacelor financiare din contul Capitalului familial

(1) După trei ani de la nașterea copilului, familia este în drept să se adreseze Casei teritoriale de asigurări sociale cu cerere privind ridicarea mijloacelor financiare din contul beneficiarului.

(2) Familia este în drept să solicite acordarea sumei depline a capitalului familial sau a unei părți din capital.

(3) La cererea privind eliberarea mijloacelor financiare, solicitantul prezintă:

- a) buletinul de identitate al solicitantului, în original și în copie;
- b) certificatul de naștere al copilului, în original și în copie;
- c) hotărîrea instanței de judecată privind încuviințarea adopției, în original și copie, după caz;
- d) hotărîrea instanței de judecată privind divorțul și stabilirea domiciliului copilului, după caz;
- e) confirmare de la locul de trai al familiei;
- f) certificatul privind capitalul familial, în original și copie;
- g) confirmare privind necesitatea utilizării mijloacelor financiare (copia contractului de vânzare-cumpărare a imobilului, copia contractului privind achiziționarea materialelor de construcție, copia contractului privind prestarea serviciilor de reparație a imobilului; confirmare privind necesitatea efectuării tratamentului medical sau de reabilitare care nu este acoperit de programul unic de asistență medicală, precum și alte acte, după caz).

(4) În cazul părinților separați, dreptul de a ridica mijloacele financiare din contul capitalului familial îi revin părintelui la care a fost stabilit domiciliul copilului și care se ocupă de creșterea, educația și întreținerea acestuia.

(5) Casa teritorială de asigurări sociale va examina cererea solicitantului privind acordarea mijloacelor financiare din contul Capitalului familial în termen de 30 de zile lucrătoare. În cazuri excepționale, cererea de eliberare a mijloacelor financiare din contul capitalului familial poate fi satisfăcută în termen restrîns, în baza deciziei conducătorului autorității responsabile;

(6) Decesul copilului duce la anularea dreptului familiei de a ridica mijloacele financiare neutilizate din contul Capitalului Familial.

Articolul 9. Dreptul copilului orfan sau a copilului rămas fără ocrotire părintească de folosire a capitalului familial

(1) În cazul copilului rămas fără ocrotire părintească sau a copilului orfan mijloacele financiare din capitalul familial îi vor fi acordate acestuia, în baza cererii, la împlinirea majoratului.

(2) Copilul orfan și rămas fără ocrotire părintească va solicita eliberarea mijloacelor financiare din capitalul familial prin intermediul Casei teritoriale de asigurări sociale în raza teritorială în care își are domiciliul. La cererea de eliberare a mijloacelor financiare, acesta va prezenta:

a) buletinul de identitate și certificatul de naștere, în original și în copie;

b) certificatul de capital familial, în original și în copie;

c) confirmare privind necesitatea utilizării mijloacelor financiare (copia contractului de vânzare-cumpărare a imobilului, copia contractului privind achiziționarea materialelor de construcție, copia contractului privind prestarea serviciilor de reparație a imobilului; confirmare privind necesitatea efectuării tratamentului medical sau de reabilitare care nu este acoperit de programul unic de asistență medicală, precum și alte acte, după caz).

(3) În cazul în care copilul orfan și rămas fără ocrotire părintească nu deține Certificatul de capital familial, Casa teritorială de asigurări sociale va verifica în sistemul informațional existența certificatului eliberat pe numele copilului și va satisface cererea. În situația în care în sistemul informațional lipsește informația despre perfectarea certificatului de capital familial pe numele copilului orfan sau a celui rămas fără ocrotire părintească, dar nașterea lui a avut loc după 01 ianuarie 2021, Casa teritorială va satisface cererea solicitantului.

Capitolul III

Atribuțiile autorităților responsabile. Cooperarea intersectorială

Articolul 10. Atribuțiile Casei Naționale de asigurări sociale

În sensul prezentei legi, Casei naționale de asigurări sociale îi revin următoarele atribuții:

- a) elaborează și implementează sistemul informațional privind Capitalul familial;
- b) administrează conturilor deținătorilor Capitalului familial;
- c) eliberează în termen de 10 zile lucrătoare Certificatul de Capital familial și îl remite Casei teritoriale de asigurări sociale;
- d) examinează litigiile apărute dintre solicitantul Certificatului de capital familial sau a solicitantului de Capitalului familial și Casele teritoriale de asigurări sociale.

Articolul 11. Atribuțiile Caselor teritoriale de asigurări sociale

În sensul prezentei legi, Caselor teritoriale de asigurări sociale le revin următoarele atribuții:

- a) examinează cererile de eliberare a Certificatelor de capital familial și cele de eliberare a mijloacelor financiare din contul Capitalului familial;
- b) verifică veridicitatea actelor prezentate de solicitant;
- c) satisface sau refuză satisfacerea cererii privind eliberarea Certificatului de Capital familial sau a mijloacelor financiare din contul Capitalului Familial;
- d) informează solicitantul, în termen de 60 de zile, despre decizia adoptată privind eliberarea Certificatului de capital familial;
- e) informează solicitantul, în termen de 30 de zile, despre decizia adoptată privind eliberarea mijloacelor financiare din contul capitalului familial;
- f) eliberează suma solicitată din contul Capitalului familial;
- g) ține evidenței beneficiarilor de Capital familial și a mijloacelor financiare din conturi;
- h) informează anual familia despre mijloacele financiare deținute în contul Capitalului familial;
- i) elaborează și prezintă semestrial și anual rapoarte privind activitatea desfășurată pe acest segment Casei Naționale de asigurări sociale, în baza criteriilor stabilite.

Articolul 12. Colaborarea intersectorială

(1) Casele teritoriale de asigurări sociale vor colabora cu Direcțiile de asistență socială și protecția familiei, Inspectoratele de poliție, Centrele medicilor de familie, instituțiile de învățământ și Departamentul poliției de frontieră, pentru a verifica veridicitatea informației prezentate de solicitant și evitarea utilizării neconforme a mijloacelor financiare.

(2) În fiecare caz de scoatere a copilului din familie cu sau fără decăderea părinților din drepturile părintești, Direcția de asistență socială și protecția familiei va informa imediat Casa teritorială de asigurări sociale, în scopul evitării utilizării de către părinți a mijloacelor financiare din contul Capitalului familial.

Capitolul IV

Răspunderea

Articolul 13. Răspunderea pentru încălcarea prezentei legi

Încălcarea prevederilor prezentei legi atrage răspunderea disciplinară, civilă, contravențională sau penală, în conformitate cu legislația în vigoare.

Capitolul V

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 14.

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

- a) va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;
- b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;
- c) va elabora și va adopta modelul Certificatului de Capital Familial și alte acte normative necesare pentru implementarea prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de lege privind capitalul familial

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Prezentul proiect de lege a fost elaborat de către deputați din Frațiunea Blocului Comuniștilor și Socialiștilor în corespundere cu art. 73 din Constituția RM și art. 47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite:

Pentru ca orice copil să aibă o copilărie fericită și să se bucure spre binele său și spre binele societății, adunarea Generală a Națiunilor Unite, la 20 noiembrie 1959 a adoptat Declarația drepturilor copilului.

Ulterior, la 20 noiembrie 1989, membrii Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite, fiind convinși că familia este unitatea fundamentală a societății și că copii trebuie să beneficieze de protecția și asistența de care au nevoie pentru a putea să joace rolul lor deplin în societate; recunoscând că pentru deplina și armonioasă dezvoltare a personalității sale, copilul trebuie să crească într-un mediu familial, într-o atmosferă de fericire, dragoste și înțelegere, au adoptat Convenția internațională cu privire la drepturile copilului, care a fost ratificată de Republica Moldova și a intrat în vigoare la 25 februarie 1993.

În conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova, statul trebuie să faciliteze, prin măsuri economice și prin alte măsuri, formarea familiei, să ocrotească maternitatea, copii și tinerii. De asemenea, statul este obligat să acorde ajutor și ocrotire specială mamei și copilului, să acorde alocații necesare pentru copii. Să ia măsurile necesare pentru ca fiecare să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure bunăstarea, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuința, etc.

Astfel, în scopul asigurării prevederilor constituționale privind asigurarea dreptului la ajutor, ocrotire specială a copiilor și familiilor cu copii, precum și sporirea creșterii natalității în Republica Moldova, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă prezenta lege ordinară.

3. Principalele prevederi ale proiectului, obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Proiectul de lege este structurat în cinci capitole.

Capitolul I cuprinde obiectul și scopul legii; sfera de acțiune; noțiuni principale, precum: autoritate responsabilă, beneficiar; capital familial, certificat de capital familial, persoană asigurată și persoană neasigurată, solicitant; dreptul la capital familial.

Capitolul II prevede cuantumul capitalului familial și modalitatea de acordare a certificatului de capital familial, certificatul privind capitalul familial; modalitatea de acordare a mijloacelor financiare din contul capitalului familial; dreptul copilului orfan sau a copilului rămas fără ocrotire părintească de folosire a capitalului familial.

Astfel, potrivit proiectului de lege "Capital familial" – care este o prestație socială unică acordată la nașterea copiilor vii, precum și pentru copii adoptivi, în scopul îmbunătățirii condițiilor de trai a familiei; precum și noțiunea de "Certificat privind capitalul familial" – care nu va fi altceva decât un act eliberat pe numele copilului născut viu care certifică dreptul de a beneficia de prestația socială unică la naștere.

În condițiile acestei legi, de dreptul la Capitalul familial vor beneficia familiile care au născut sau adoptat copii de la data de 1 septembrie 2024. De mijloacele financiare din contul Capitalul familial, familiile vor putea beneficia la data împlinirii de către copil a vârstei de 3 ani. Se propune ca familia să solicite Certificatul de Capital familial în decursul primului an de la nașterea copilului, deoarece potrivit Legii cu privire la actele de stare civilă, în decursul 1 an se trece în Registrul actelor de stare civilă nașterea copilului. În cazul în care familia nu va solicita eliberarea Certificatului Familial în perioada stabilită, ulterior nu va mai avea acest drept. Prin această reglementare, autorul mizează și pe documentarea copiilor la naștere.

În art. 5 alin. (1) s-a explicat că valoarea capitalului familial va depinde de numărul copiilor minori proprii sau adoptivi crescuți și educați la acel moment în familia nou-născutului, ceea ce înseamnă că nu vor fi luați în calcul copii tutelați, luați sub tutelă sau aflați în plasament în acea familie, deoarece acești copii și aceste familii deja beneficiază de suportul statului.

Totodată, după cum s-a menționat supra, Capitalul familial este destinat îmbunătățirii condițiilor de trai, procurării unei locuințe, tratament și/sau reabilitare a copiilor.

Beneficiarii Capitalului familial vor fi copii persoanelor asigurate și neasigurate care domiciliază permanent pe teritoriul Republicii Moldova, iar suma Capitalului familial va varia în dependență de numărul copiilor născuți, crescuți și educați în familie, și anume: la nașterea primului copil, cuantumul capitalului familial va fi de trei salarii medii pe economie pentru anul precedent, pentru următorul copil va fi de cinci salarii medii pe economie, iar pentru trei și mai mulți copii - șapte salarii medii pe economie.

În cazul părinților separați, dreptul de a dispune de mijloacele financiare din contul Capitalului familial îi revine părintelui cu care domiciliază copilul, în temeiul hotărârii judecătorești. Totodată, în cazul copilului rămas fără ocrotire părintească sau a copilului orfan, acesta va avea dreptul de a dispune de mijloacele financiare la împlinirea majoratului.

Capitalul familial urmărește copilul și nu familia în care s-a născut copilul. În caz de deces a copilului până la vârsta de 3 ani familia nu va mai intra în dreptul de a utiliza mijloacele financiare din capitalului familial la fel, dacă copilului a decedat ulterior, iar din cont nu au fost ridicată toată suma, familia nu va avea dreptul să solicite partea rămasă.

Capitolul III stabilește atribuțiile Casei naționale de asigurări sociale și a Caselor teritoriale de asigurări sociale, colaborarea intersectorială.

Capitolul IV reglementează răspunderea pentru încălcarea prevederilor legii, iar în Capitolul V se referă la dispozițiile finale și tranzitorii.

4. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prezentei legi va necesita alocarea suplimentară de mijloace financiare bugetare.

Alocarea mijloacelor financiare bugetare respective pot fi efectuate prin redistribuirea veniturilor și cheltuielilor din bugetul de stat pentru a.2024, creșterea gradului de colectare a unor impozite și taxe precum și întreprinderea măsurilor de colectare a restanțelor care la situația din 01 ianuarie 2024 constituie peste 1,5 miliarde lei.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul de lege se încadrează în categoria actelor legislative organice prin prisma conținutului și specificul de reglementare a relațiilor social-economice. După adoptarea proiectului de lege, Guvernul, va aduce actele sale normative în concordanță cu prevederile prezentului proiect de lege.

6. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor actului normativ în vigoare

Proiectul de lege modifică cadrul normativ în vigoare cu privire la protecția socială a familiilor cu copii. În vederea implementării prezentului proiect de lege, Guvernul urmează să aducă actele sale normative în concordanță cu prevederile acestuia, precum și să dispună alocarea unor mijloace suplimentare din contul bugetului de stat prin alocarea acestora în bugetul asigurărilor sociale de stat. Adicional, modificările urmează a fi aduse la cunoștința publicului larg, așa cum dau naștere unor drepturi și raporturi juridice noi.

Deputați în Parlament

Odnoshtaleo V.